

Posudek vedoucího diplomové práce Kateřiny Rabiňákové „Přímá volba prezidenta ČR: důvody, podmínky, důsledky“

1. Způsob instalace hlavy státu poutá pozornost jako jeden z indikátorů formy státu (republika, monarchie) nebo formy vlády. T. č. vlivný autor *Robert Elgie* vylučuje přímo volené hlavy států z rámce parlamentních systémů, zatímco pro jiné autory (viz např. bohatá česká diskuse) je přímá volba hlavy státu v parlamentních systémech možná, avšak nežádoucí pro koncepci legitimizace moci a způsob jejího výkonu. Sama o sobě nicméně povahu režimu změnit nemusí. *Margit Tavits* zase zkoumá míru aktivity přímo a nepřímo volených prezidentů v několika evropských zemích, aby dospěla k závěru, že jen ze způsobu volby se na typ prezidenta usuzovat nedá. Je každopádně zajímavé zjišťovat a analyzovat okolnosti, za jakých k takto podstatné ústavní změně dochází. A právě to je tématem diplomové práce *Kateřiny Rabiňákové*.

2. Z nahlédnutí do databáze google.scholar je zřejmé, že diplomových prací s podobným zaměřením na našich vysokých školách vzniká celá řada. Podle mého soudu vznikat ještě po nějakou dobu budou, přičemž dalším podnětem, který se v jejich zpracovávání objeví, bude osobnost dalšího přímo zvoleného prezidenta republiky, jež umožní přesněji přemýšlet, co ze stylu současné hlavy státu souvisí s přímou volbou a co je naopak rysem unikátním. Přesně touto otázkou nicméně končí už t. č. předložená diplomová práce.

3. Diplomantka o svých představách referovala na vědeckém semináři katedry politologie a sociologie a v zásadě svou koncepci podržela i během vlastního psaní. Ve čtyřech kapitolách se věnuje charakteristice prezidentského úřadu se zvláštním důrazem na specifický nimbus, jenž účinně zastírá to, že jde o úřad, dále debatám a návrhům na zavedení přímé volby, schválené ústavní změně, jejímu zákonnému provedení a související judikatuře, a konečně též důsledkům přímé volby. Předchozí diplomové práce na naší katedře k tomuto tématu byly možná podrobnější v pasážích historizujících, ta současná může více zohledňovat počínání přímo zvoleného prezidenta republiky. Konfrontuje tak argumenty pro a proti přímé volbě s volební a povolební realitou. Přímá volba podle diplomantky prezidentský aktivismus zvyšuje, nezakládá jej však. To do značné míry dělá očekávání veřejnosti.

4. *K. Rabiňáková* sepsala uvážlivě rozvrženou a dobře čtivou práci. Provedla důkladné literární rešerše; k charakteristice prezidentského úřadu by snad bylo možné citovat i „prezidentské“ texty *Jana Wintra*, jinak je tu v četných poznámkách pod čarou zmíněno z česky psané literatury kdeco, a to nikoliv mechanicky, nýbrž zcela funkčně, s případným kritickým odstupem.

5. Práci jsem četl po kapitolách a diplomantce sdělil nemnohé připomínky, které zapracovala. Další výhrady nemám. Po mém soudu by studie mohla být v závislosti na průběhu obhajoby hodnocena jako „výborná“.

V Praze dne 5. září 2016

doc. JUDr. Jan Kysela, Ph.D., DSc.